1858

THE LIBRARY OF CONGRESS

ILIADE OMEROVE

PIEVANJE PRVO.

PONAŠIO

P. A. KAZALI.

U ZADRU

Tieskom Braće Batarah

1858.

Iliade Omerove

Pievanje Prvo.

Gnjev poj, dievo, pelevskog Ahila
Grozni uzrok mnogo jadah Grcim;
Mnogo dušah hrabrieh junakah
K' Adu rinu a telesa smetnu
Svakojakim pticam i psetimi.
Tak Zevsina hotnja se izpunja,
Od kad s prva natiecat se stàde
Kralj Atrević sa divnim Ahilom.
Tko od bogov' na borbu ih svede?
Rasrdieni Lete sin i Zevsa.
On bo poslà zlu po vojsci nemoć,
A puk mraše, pokli Agamemnon
Sveštenika Hrizu osramoti.
Ovaj k plavim brzïem Ahea'
Odkup noseć neizmierni pride
Da slobodi kćerce zarobljene;
Znak on ima na zlatnome žezlu

Dalostrielca Apola u ruci,
I moljaše sve Ahee redom,
A najveće do dva Atrevića,
Atrevića dva pučka glavara:
„Atrevići i dokoljenicam
Vi Ahivci liepim obuveni,
Tak kućnici olimpovîh stanah
Grad priamov razorit vam dali
I zdravo se doma povratiti,
Pustajte mi milo diete moje,
I primajte odkup dragocièni
Časteć strielca Zevsević Apola.“
Svi Ahei skùpa pokliknuše
Da s' usliši molba svestenička,
Da se prime darovi bogati;
Nu to mučno bi Agamemnonu,
Te razsrdien nemilo ga tiera,
I žestokim glasom mu prilaga:
„Da te nikad kod dubokîh plavîh,
Tu krtio, il mimohodio,
Od sad napried već ne nadjem, starče!
Zaman žezlo i znak božji zaman!
Ja ju nikad od mene ne puštam
Doklegodjer starostju ne klonu
Platno tčeći, uza me ležeći,
Podaleko od svojega doma,
U mom dvoru u Argu mojemu.
Id'! ni srd' me, ako žudiš zdravo!“
Čim to veli uzbojà se starac,
I po rieči njegovoj odstupa.
Muklo grede kod bučećeg mor?

A uz grede mnogo u pameti
Zaklinjaše Pheba poglavicu
Slavnog sina Lete liepokose:
„Štitu Hrize i pobožne Čile!
I Teneda jaki gospodine!
Čuj me, Sminthev srebrolučni, čuj me!
Ak ugodno nakitih ti krama,
Ak izgorih pred tobom ikada
Koz' il volov' tuste bedre žrtvu,
Usliši me! Nek Danai plate
Moje suze tvojimi strielami!“
Kako moli, a Phebo usliši.
Tul zaklopljen i luk o' ramenu
Srdno slazi s glavice olimpske;
Na ramenu striele zveketaju
Čim razdražen sličan noći stupa.
Tu proć plavim zasieda i strielja,
A prestrašno luk srebrni zvuči.
S prva mazge s' brzim psetim bije,
Pak na ljudi gorkim strielam cielja;
Neprestano mrcine gorahu.
Božje striele devet danah lete,
Sabor kupi Pelević desetim;
Nuka bo ga Here bieloruka
Sva žalostna nad mrećim Danaim.
Zazvanici kad skupljeni biehu,
Ustane se na noge lagahne
I ovako Ahil besiedio:
„Atrevići, sad ja nazbilj cienim
Da bludeći trieba nam se vratjat,
Ako bismo smrti ubiegnuli,

Pokli Grke boj i kuga mori.
Ali da nu da se svietujemo
Il s prorokom, ili s sveštenikom,
Ili s kakvim sanogataocem,
Jer i sàni od Zevsa izhode,
Ne bi l' rekli za šta grozi Phebo,
Kazni li nas s' molitvah, il žrtvah;
Bi l' jagnjićah, ili tustîh kozah
U zamienu primiv svetilište
Nas od mòre sada izbavio."
To izusti na stol se posadi;
A diže se Testorević Kalhas
Sanogatac najveći koj znaše
Sve biuće, bivše, i buduće.
I gatanjem kog mu podà Phebo
K Troji plavi ahevske privede,
I tad mudro besiedeći veli:
„Ti mi reknu, bogomil Ahile,
Da t' objavim sržbu Apolovu
Koj no strielja na daleko; hoću!
Ali mi se tvrdom vierom kuni
Da ćeš mene i riečmi i dielom
Ljubeznivo skorom obraniti.
Jer se bojim da se ne naljuti
Tko stoluje nad Argivom sviem,
Tkoga Grci slušaju pokorno.
Kralj mogući iedan na prostaka
Ako danas sržbu uzalegne,
Dali žüči u prsim ne sladi
Doklegod je ne izriga cielo.
Tad, obećaj, da bi me spasio."

Odvieća mu Ahil brzonogi,
„Smielo kaži odviet božanstveni!
Jer tako mi blaženog Apola
Ako, Kalha, bolje po Danae
Ti m' objaviš odviet božanstveni,
Dokle živem i na zemlju gledam,
Neće nitko kod dubokîh plavîh
Od svîh Grkah na te slavit ruku
Ni da sam bi Agamemnon bio
Koj s' uzviša nad Ahivcom svîmi.“
Tim pokriepljen bodri prorok veli:
„Ne kazni nas s molitvah, il žrtvah,
No nas kazni rad Agamemnona
Koj poruži njemu sveštenika.
Nit mu kćerce slobodne odpusti,
Nit mu primi dara za odkupa.
S toga mùči, a potla će gore,
Doklegodier crnoka dievojka
Ne vrati se milom babu svome
Nemienjena i neodkupljena
S žrtvom svetom u Hrizu svedena;
Tako ćemo priklonit ga molbam.“
To izreče, pa mi nizko sieda.
Al se skače vitez razjadani
Atreviću Agamemnon kralju;
Gnjev mu tmasti razjarenu dušu,
Živi oganj iz očiuh sieva,
Krivo gledav Kalhu progovara:
„Zlogodniče! Da bi izreknuo
Kakve rieči a meni ugodne!
Svedjer ljubiš zla mi naricati

A dobra mi nikad ne objavljaš,
Ne obljavljaš ni ti mi opravljaš.
Ko' i sada pred grčkim saborom
Prepoviedaš obviet božanstveni
Da ih za to Dalostrielac kazni
Jerbo niêsam Hrizevku dievojku
Odpustio dara u zamienu,
A želeći da sa mnom prebiva.
Mila mi je Klitemnestra moja
Koja mi je vienčana ljubovca,
Ali mi ja ova i milija
U ničem bo za njoj neostaje
Licem, dièlom, mislim i naravi.
Nu ja želim da se doma vrati,
Doma vrati dok je po nas bolje;
Ja bo neću da mi puk pogine,
Nego hoću da mi bude zdravo;
Dal mi udilj uzdar prepravite,
Ni je pravo da ja tunje budem.
A svak vidi kako na daleko
Sad mi bieži moja robinjica."
Njemu hrabri Ahil brzonogi:
„Nadslavniče, a nadlakomniče!
Kakvog bi ti poklonio dara,
Kadar nêma Ahiv daroviti
Kadar nêma pliena nedieljena?
Vas se odor gradov' porobljenih
Vas po vojsci razdielio davno;
Ni je pravo da se s nova skuplja.
Dali tvoje sad ti predaj bogu,
Tebi ćemo troje i četvero

Naknaditi kad nam Zevs dopusti
Da splienimo tvrdozidu Troju.“
A ovako Agamemnon kralju:
„Jesi mudar, slikobog' Ahile,
Jesi mudar dali me ne varaš,
Nit me gibaš, nit me uglavivaš.
Da po želji ti tvoj plien uzdržaš,
Ja za moïm hlepeći zamani
Da ga pustim po riečmi tvojimi?
Nek mi dadu Grci daroviti
Dar po volji podpuno prestojan;
Ako mi ga po volji ne dadu,
Ja ću i sam tvoga ugrabiti,
Il Ajasa, ili Odiseja,
Jedio se gdie ja tamo dodjem;
Dal o' temu zborit ćemo potla.
Porinimo crnu plav u more,
Dobre vosce na nju sakupimo,
Uvedimo Hrizevku liepotu,
Usporede žrtvu unesimo,
Nek joj vodja jedan glavar bude,
Ili Ajas, il Idomeneo,
Il Odisej, il ti, Peleviću!
Najstrašniji nad a svïem ljudim,
Jeda Strielcu žrtva ti omili.“
Ahil krivo pogledav ga veli:
„Joh sramotom obvijena kuno!
Tko bi od sad tebe poslušao
U zasiedi, il u žestom boju?
Ja bo ovdie ne vojujem za me;
Meni Troja ništa ne učini.

Ni je m' itko odagnao vola,
Nitko konja iz Phtie preplodne,
I nitko mi voćke utrgnuo;
Medju nama mnogo crnîh gorah,
Medju nama mnogo mora buči.
No za tebe, grdni bezočniče,
Za last tvoju sliedismo te k Troji,
Za osvetu bratine ti časti,
Ne cienjeni a i nehajani.
A ti meni sad, psetobrazniče!
Da ti m' otmeš moju robinjicu,
Koju su mi Grci darovali
Izza mnogo svakojakîh trudah?
A i nikad, kakvîh daju tebi,
Neće dat mi Ahivci darovah
Kad razore napúčenu Troju,
Prem da svedjer na rame mi páda
Sva tegota silnovite bitke.
Al' kadara plienovi se diéle
Tebi vazda bolji se predstavlja,
A ja s malim i milim se vratjam
Na brodove umoren od boja.
Sad put Phtie sa ugnutîm plavmi,
Pokli bolja da se vratim doma,
Neg da ovdie nečastno se bavim,
I zaludu drugim tečem blago."

Tadar njemu Agamemnon kralju:
„Biež', biež' tamo kada te je želja!
Nemolim te da rad mene cknïeš;
Sa mnom mi je tkogod me poštuje,

A što bolje, mudri Zevs je sa mnom.
Od kraljevah koje on odgojì,
Koligod ih, najmrskiji ti si;
Svedj bo hlepiš boja, svadje, rieči.
Ako jak si, i to bog ti dade.
A sad podji sa plavmi i družbom
Pa gospoduj tvoïm Mirmidoncom.
Ni te štujem, ni za jed ti hajem.
Nu poslušaj sad i moju prietvu:
Ko' mi grabi Hrizevku Apolo
Koju s plavim i s družbom mu saljem,
Ja ću tebi iz šatora tvoga,
Darovanu Brizevku liepotu,
Neka poznaš koliko sam veći,
I nek drugi svaki se uzboji
Tako hvastat i srávnat se sa mnom.'
U to mutno srdce Pelevića
U prsima runjavïem dvoji
Bili oštra mača povadio,
Atrevića u srdce udrio,
Il gnjev zbio, i duh zauzdao.
Dok to dušom i srdcom razmatra
Mač golemi vadeć iz nožnice,
Sa nebesah Athena doleti.
Tu je šalje Here bieloruka
Koja oba ljubi i miluje;
Stà o zada, ne vidi ju nitko,
Pelevića za kose uhita
Jedinome njemu objavljena;
Začudieni Ahil se obvrnu,
Ončas poznà Paladu-Athenu

Kako ju je u oči sglednuo;
Hrlim riečmi ovako joj veli:
„Tu si kćeri kozoštitog Zevsa?
Je l' da paziš Atridova srama?
Ja ti velim da ga sad dopunja,
Smrt si vabi svojom oholosti.“
Tada njemu modroka Athena:
„Sa neba sam sašla da te smirim,
Ako bi me htio poslušati:
A šalje me Here bieloruka
Koja oba ljubi i miluje.
Utíši se i ne diraj mača;
Riečmi vojuj, to ti se dopusta.
A velim ti i dosietam pravo
Troje će se ovoliko dara'
Naknadit ti za uvriedu ovu;
Nu ti miruj i mene poslušaj.“
Odgovara Ahil brzonogi:
„Nužda mi je da te slušam, dievo!
Prem da mi je duša razjadana;
Bolja po me: tko se bozim niži
Radnije ga oni uslíšaju.“
Tešku ruku sa korića' diže,
Utisnuvši mača u nožnicu
Da s' ugodi s hotnjom Atheninom;
Ona kući olimpskoj se vrne
Gdie Zevs biva sa drugim bogovim.
A Pelević grdnim riečmi jopet,
Gledav kralja, srdno govoraše:
Jeljen srdcom, a pse licem, pjanče!
Ni sa pukom oružan na polje

Ni s junacim u zasiedu doći
Ni je srdce podnosit ti moglo;
Kukavico! to ti smrt se čini.
Mnogo lakše po vojski ahevskoj,
Dobra plienit tvoïh zatočnikah,
Pukódere! dok kraljuješ podlim.
A da nije, Atreviću, tako,
Najposliedom sad bi opsovao.
Al ti velim i tvrdo se kunem,
Tak mi žezla koje na briezïeh
Od kadar je odsiečeno bilo
Ne zapupči listom ni granicom,
Nit ikada procvatilo ni je,
Jerbo jednom željezo ohaštri
Pored s hvojkom i koru zelenu,
A sad sudci ahevskîh sinovah
U rukama svoïem ga nose
Što je pravo pred bogom da brane;
To ti budi najtvrdja zakletva:
Ahila će željom poželjeti
Svi Ahivci, koje ti, jadniče!
Nećeš znati kako bi pomogo
Kada budu padat na tisuće
Pod ubojnom rukom hectorovom,
No ćes gnjevan gristi se u duši
Da osramì najboljeg Ahivca.“
        To veleći Peleviću siedne
A iz rukuh vrgne na zemljicu
Zlatnim pucam žezlo urešeno;
Atreviću s druge strane biesni.
U to Nestor sladous se diže

Blag besiednik grada Pilinskoga,
S jezika mu medna rieč se lieva.
On nadžive dva koljena ljudih
S prama sebi rodom i gojenjem,
Tretjim vlada u slavnome Pilu;
Blag obima besiedeć im reče:
„Joh žalosti za ahevske zemlje!
Joh radosti, bože! Priamove,
Priamove i Priamovićah!
Sva će Troja radovat s' u duši
Kada čuje da se natiecate
Vi dvojica od Danaah svïeh
Bolji svièlom a i snagom bolji.
Al slušajte; oba ste mi mladji.
Jer i prije sa hrabrijim ljudim
Nego vi ste ja sam besiedio
A nikada povrgli me niêsu.
Ja ne vidjoh, nit ću vidjet igda
Kakvog muža kako Pirothoa
Poliphema, Kenea, Drianta,
Eksadia, ili ti Tezea;
Ti prilični neumrlim biehu!
Ti prejaki u ljudih na zemlji,
Ti prejaki s prejakim s' hrvahu,
S gorskim zviermi i bìhu ih divno.
S njima i ja iz Pila izadjah
Na daleko iz daleke zemlje,
Zvaše bo me da vojujem s tîmi;
S takvim nitko od sadanjih ljudih
Nebi smio težak bojak bìti;
A ti su me čuli i slušali,

Ala i vi er je po vas bolja.
Ti, ko' dobar, ne diži mu cure,
Neg dopusti da bude njegova,
Pokli su mu Akivci ju dali;
A ti veće dospiej, Peleviću,
Protiv kralju natiecat se tako.
Ni je pràvo da si i ti častien
Ko' vrhovnik koga Zevs proslavi.
Jak si dojsto, boginja ti 'e mati,
Nu j' on veći, većim pukom vlada.
Atreviću, ti uztegni sržbu;
Da ju smetne i Ahila molim,
Koj je svîmi Ahivcim obrana
U ovemu opakomu boju.“

A odvieća Agamemnom kralju:
„Sve to, Starče, sve istino veliš:
Al on želi da se nad svîm dvigne,
Svîm da vlada, svîm da zapovieda,
Svîm da pràvi, a to trpiet neću!
Da si činu bogovi ga jakim
Baš da psovkam stariešinu vriedja?“

Dali Ahil presieca mu rieči:
„Sviet podlakom i ništom me zvao
Kada smieran ikad ti se snižim!
To drugiem, a ne meni, pričaj,
Jer te neću slušat u ičemu.
Al ti čuj me, i sve pamti dobro:
Doć do rukah radi dievojčice
Sad otete, prije darovane,
Ni s tobome, ni drugimi neću.
Dal štogod je u crnïem plavim

Nećeš išta zgrabit mi na silu.
Da bi htio, da nu kušaj samo.
Znali bi ste taj čas kad bi ste mi
Crnom krvcom koplja napojili.“

Ustadoše pokli su se oba
Grdîm riečmi tako pohrvali
Sbor razpustav pred ahivskim plavmi.
Put šatorah i plavih na vlaci
Grediaše Pelević u redu
S Meletićom i s ostalom družbom.
Čim Atrević brzu plav porinu,
I izbere dvadeset vozacah,
I stožrtvu za boga unese,
I uvede Hrizevku liepotu,
A glavarom hitrog Odiseja.

Dočim ovi žitkim putem plove
Htì Atrević da se puk očisti,
Da čisteć se gnus u more baci,
A žrtvuje stožrtve izvrstne
Bogu Phebu kozah i volovah
Na žalïeh mora neplodnoga;
Miris s dimom obujmu nebesa.

Dok po vojsci bave se ovako
Agamemnon ne ugasiv jeda
Po kom s prva Ahilu zaprieti,
Glasnicima viernim' svoïm' slugam'
Euribatu i Taltibìu veli:

„Tja u čador pelevskog Ahila;
Dovedite Brizevku liepotu,
Ako vam je ne bi odpustao,

Evo mene sa mnogïem tamo
Da ju dignem, a po njega gore!“
Tim ih šalje da mu gode sili.
Gru zlovoljno igalom neplodnim
K Mirmidonskim plavim i čadorim.
Nahode ga kod njegvog čadora,
Ne daleko od crnïeh plavih;
Nu veselo on ih ne ugleda.
A i oni od dalje prestahu
Poplašeni kralja poštujući,
Nit šta velu, nit ga pozdravljaju.
On to videć u pameti, reče:
„Amo bliže i zdravo, glasnici,
Naviestnici Zevsevi i ljudski!
Vi mi niêste, Agamemnon kriv je,
Koj vas šalje po curu Brizevku;
Izvedi ju, Patrokle čestiti,
Izved' curu da je ovi spràte.
Nu sviedocim pred blaženim bozim,
I pred ljudim umrlim vas zovem,
I pred istim kraljem zasliepljenim,
Ako b' ikad na pomoć me htio
U potrebi zdavljene družine.
Sad bo biesni u jadnoj pameti,
Ni prošastja pozna, ni došastja,
Ni ti mari kako bi kod plavih
Vojujuće Ahivce spasio.“
A Patroklo milom pobratimu
Prem poslušan iz čadora vodi
I predaje Brizevku liepotu
Da je svedu mimo grčke plavi

Čim zlovoljna tamo s njima grede.
Ali Ahil taj čas u suzami,
A daleko od družine svoje,
Na igalu siedog mora stàde
I gledavši na pučinu sinju
Rukam k nebu milu majku moli:
„Pokli ti me malodnevna rodi,
Da mi barem mnogu čast udieli
Visogromni Zevs olimpski, majko!
Ali mi je i to sakratio
Jer Atrević Agamemnon silni
Na sramotu i dio mi grabi.“
Plačuć vapi, a čuje ga majka
Iz dno mora, iz kod baba svoga.
Kako magla iz siedoga mora
Spiešno zlieta i prekažive se
Gdie vas oblit suzami on siedi.
Ruke hvata, imenom ga zove,
Pa ovako tiho besiedila:
„Što mi ciliš? koja je nevolja?
Rec', ne kri ju, nek je oba znamo.“
A njoj Ahil s dubokim uzdahom:
„Znadeš sama, čemu bih poviedo?
Kad dobismo Thebu Etionovu
Poplienismo i plien odagnasmo,
Pak jednako svîm ga razdielismo;
Atreviću jedinome Grci
Odabraše Hrizevku liepotu.
Nu sveštenik dalostrielca Pheba
Hrise noseć dare neizbrojne
Dodje k plavim miedoklopnîh Grkah

Da slobodi dragu kćercu svoju.
Znak on ima na zlatnomu žezlu
Dalostrielca Apola u ruci,
I moljaše sve Ahee redom,
A najveće do dva Atrevića,
Atrevića dva pučka glavara;
Svi Ahivci skùpa pokliknuše
Da s' usliši molba sveštenička
Da se prime darovi bogati;
Al to mučno bi Agamemnonu
Te razsrdien nemilo ga tiera,
I prieti mu gordïemi riečmi.
Srdan starac nazada se vrati
Moli Pheba, a Phebo ga začu
Pokli ga je premnogo ljubio.
Smrtne striele proć Argivim strielja,
A puk mraše često odasvuda
Kudgod pada božji bič po vojsci.
U to meni sanogatac liepo
Pokažuje Dalostrielčev odviet;
Ja tad velim da s' ugodi bogu.
Za to mi se Atrević razjari,
I zaprieti i prietvu izpuni;
Jer dočim su zvrkoki Ahivci
Odtisli se sa plavim put Hrize
Da bi kralju ponieli darove,
Na čador mi glasnici prepadnu
Da mi otmu Brizevku dievojku
Koju su mi Grci darovali.
Nu kad možeš sad pomozi sinu;
Poj' k Olimpu i Zevsa zamoli

Ako si mu ikad pomognula
Ili riečmi, ili dielovanjem.
Jur sam čuo u otčevim dvorim
Da si nam se često zahvalila
Kako sama medju bogovima
Ti izbavi od pogibe teške
Crnoblačnog Hronïonovića
Kad hotjaše nebesnici skùpa
Pal' Athena, Here, Posidaon
Sa ostalim u klade ga stavit.
Al ti dojde i odrieši uze
Storukatca zazvav vrh Olimpa,
Kog Bogovi Briareom zovu
A Egeom ljudi svikolici,
Jačeg mnogo od istoga otca.
On uz Zevsa kad zasiẹde dičan
Poplaše se blaženi bogovi
A ičesa ne učiniše mu.
To kad prideš ti mu naspomeni;
Zagrli mu koljena i moli
Da bi Trojcim po želji pomogo
Dok do drievah i do mora zbiju
Sve Ahivce za samoga klanja.
Nek okuse kralja svikolici
I nek znadu da je u čas zao
Atreviću Agamemnon silni
Uvriedio najboljeg Ahea."
A Theti mu suzam oblivena:
Joh moj sinko! jadna ti t' odgojih
Bar da si mi bezbrižan, beztužan
Pokli si mi od malo života,

Nit ti udes dnevih produljiva.
Tako si mi kratkoživ i jadan!
Pod zlu zviezdu tvom te otcu rodih!
Tvoje molbe Zevsu gromoradnu
Ako bi me uslišiti htio
Ja ću preniet na Olimp sniežani.
A ti siedi kod brzïeh plavih
Srdan Grcim, nu boja se prodji.
Zevs bo jučer k štedrim Etiopom
Na pir podje u pučinu dalje;
A svi za njim bogovi podjoše,
Ne vratja se do dvanaest danah.
Tad otit ću na biele mu dvore,
Svijam mu se nizko o' koljena;
Po uhvanju jeda me usliši."
To veleći s očiuh izcezne
Ostaveć ga bolestna u duši
Rad gnegove preliepe dievojke,
Koju no mu silom ugrabiše.
U to k Hrizi Odisej prispije
Žrtvu svetu sobom prevodeći.
Kad u luku duboku unidju
Jedra kupe, i u plav svijaju,
Iz kolača jelu podizaju,
Pak ju čelim doli polagaju;
Veslim hitno uvlače s' u luku,
Bace sidro i veživaju se.
Pak izlazu na obalu morsku,
Vodu žrtvu dalostrielcu Phebu,
Izza svïeh Hrizevka dievojka
Moroplovnog iz drieva izlazi.

U kram hitri Odisej ju vodi
I u ruke otcu preljubljenom
Predava je, i ovako veli:
„Mene, Hrize, Agamemnon šalje
Da ti pridam milu kćercu tvoju,
Da žrtvujem svetu žrtvu Phebu,
Jeda bi se Grcim smilovao,
Koïm mnogo ljutih ranah zadà.“
To veleći dà mu je u ruke;
On veselo drago diete prima.
Čim Phebovu čestitu stožrtvu
Redom redu okolo trebnika,
Ruke peru, i pir slan' uzdižu,
U to Hrize pruženîm rukama
Za njih vapi molbam gorućïem:
„Štitu Hrize i pobožne Čile
I Teneda jaki gospodine
Čuj me jopet kako si me čuo
Kadar sam te iz prva molio
Za čast moju i za jad ahevski;
Čuj me jopet, i jopet usliši:
Groznu kugu blag odtieraj s Grkah!“
Tako moli, uslíša ga Phebo;
A ostali uz njega moleći
Povrh živa slani pir prosiplju,
Vrat obvrću i kolju i deru,
Bedre sieku i dvostrukim lojom
Obvijaju dok sirove biehu.
Te mi starac na žeravi peče,
I rujnïem vinom okropiva,
Dočim mladci vrtu rukam ražnje.

A kad bedre biehu izpečene,
A kad droba svaki pookusi,
Sve ostalo režu na komade
I na ražnje nadievaju pomno,
Pa pečeno s ognja skinivaju.
Pir spravljaju tada u pokoju
Pa blaguju koliko im drago
Svîm jednako ješe razdieljene.
Dal kad želju hrane ugasnuše,
Mladci viedro vinom nalievaju,
Svim ga dielu časom iz okola,
Vazdan boga na milost vapeći,
I liepu mu začinku pojeći.
Dočim mladci Dalostrielca hvale;
Njemu srdce igra od radosti.

Sunce zadje a noćca izadje,
Svi zaspahu polag krme broda.
Nu kad jutrom rusna zora svane,
Niz pučinu spustu se Ahei
A za njima blago povietarce
Kog im šalje dalostrielac Phebo.
Dižu jelu, biela jedra penju,
Vietar jedra nadimlje po sriedi.
Sve okolo plovućega drieva
Vrlo piene mukaše valovah,
Čim prodiruć kroz valove hrli;
Kad na vojsku Ahevsku dospieše
Crno drievo u pržinu suhu
Na kraj vuku po dugim polugam;
Pa na stane svoje se razidju.

Sve to vrieme na brzïeh plavih
Samcat vene Pelević plemèni;
Niti šeta u sabore slavne,
Nit sa vojskom na bojak izhodi.
Jadno srdce neposlom se mori,
Boj i buka omrzne mu bojna.
U to svàne dvanaesta zora.
Svi k Olimpu bogovi se vrate,
Svi jednaga, a Zevs prvi grede.
Theti tadar, nezaboravljući
Preporuke svoga milog sinka,
Proiztieče iz morskih valovah
Maglobvita put nebnog Olimpa.
Samog nadje svevidećeg Zevsa
Da pokoji na visokom brdu
Vrh Olimpa mnogobriegastoga.
Kako dodje polag njega siedne,
Lievom rukom koljena mu grli,
Desnom rukom cvietnu bradu gladi,
I moleći tiho progovara:
„Zevse, otče! ako sam t' ikako
Zaslužnica medju neumrlîm
Ovu sada molbu mi usliši:
Momu sinu prekratkog života
Čast ti vrati koju mu otimlje
Glavar ljudih Agamemnon kralju
Grabeć dare njemu poklonjene.
Osveti ga, milostivi Zevse!
Ah sve dotle Troju mi pokriepi,
I na Grke osvetom mi grmi,
Dok njegovu čast mu ne povrate."

Al joj ništa Zevs ne odgovara
Na te molbe nego múkom múči.
Theti jopet grleć mu koljena,
Kako staše k njemu prionula,
Drùgom molbe ovako ponavlja:
„Obećaj mi i dielom m' ugodi,
Il zaniekaj ako ti je drago,
Neka vidim jesam li ja sama
U bogovih najpotištenija.“
Po zlu srdcu Zevs joj odgovara:
„Joh kakvo mi gorko dielo prosiš!
Navadaš me da se svadim s Herom.
A jur riečmi sramnïem me bada
Pred bogovim neumrlim svimi;
Prekarajuć često pogovara
Da u boju Trojcim podpomagam.
Nu ti sadar sidi kradimice
Da da ne bi Here obaznala;
O' tem poslu ne brini se veće,
Po zelji ti ja ću ga izpùnit.
Kunem ti se rusom glavom mojom,
Znak to meni i bogovim sviem
Najveći je da se ne poriecam,
Da ne varam, da šte ne objétam
Kad se mojom rusom glavom kunem.“
To veleći crne obrvice
Skine Kronić, a viekovne vlasi
Na glavi mu neumrloj pliju;
Vas prostrani Olimp se razstrese.
Razstanu se kad to razporede.
Ona skokne u more duboko

Sa visine svietloga Olimpa,
A Zevs šeta put svojega doma.
Svojem otcu na susret ustanu
Svi bogovi a nitko ne ostà;
On uljeze i na prestol siede.
Dali Here svemu se domisli
Kad g' ugleda da se pošaptjuje
S Morjevicom srebronogom Theti.
I taj čas mi Hronïonovića
Grdnim riečmi u srdašce dira:
„Kakav s tobom bog se posvietovà?
Vuhveniče! svedjer ti je milo
U potaji od mene daleko
Razpolážat tamnïeh odlukah,
A misli mi nikad ne odkrivaš!"
A njoj otac ljudih i bogovah:
„I ne uhvaj misli mi sve znati!
To ti trudno prem da si mi žena.
Nu štogod je pristojno da znadeš
Od bogovah ni od ljudih nitko
Ne obazna dok ti ne obaznaš.
A što motrim bogovim skroveno,
To ne pitaj, niti iziskivaj.
Njemu častna volooka Here:
„Strašni Zevse, kakve su to rieči?
Nikad mnogo ne pitam ni tražim;
Možeš mirno motriti šta želiš.
Nu me težko mùči po pameti
Da te ni je na što namatala
Kći Morjeva srebronoga Theti,
Jutros bo je ona s tobom bila,

I koljena tvoja je grlila.
Zanago si njojzi obećao,
Sve se bojim, na čast Ahilevu
Mnogo smrti po vojsci Ahevskoj.
A Zevs tad joj vihrokup prilaga:
„Zlosretnice! samo zlo tociliš;
Ničesa se tebi ne ukrade;
Nu ta pomnja i to natezanje
Svakdan mi te mrskijom prečinja,
Svakdan vodi štogod po te gore;
Da j' i tako, tako mi je milo.
A ti kad znaš siedi tu i muči;
Er bogovi svi ti pomoć neće,
Koligod ih na Olimpu biva,
Ako na te tešku ruku stavim."
Prepanu se volooka Here
Čuvši siedne, u se duh uztegne.
A bi mučno nebesnicim svimi
Koji su se tuda nahadjali;
Nu tîm Ephest rukotvorac slavni,
Da bi majci bielorukoj Heri
Pomognuo, besiediti počme:
„Ni je častno, a nij' ni podobno
Da vi dvoje sad se zavadjate,
Da bogove smutjate rad ljudih.
Evo slasti pira se ne kuša
Pokli takve vladaju nas grde.
Majku molim, a pozna i sama,
Da se otcu milom ne opriečа,
Da se otac ne pouzmamljiva,
Pak veselje svakojako smutja.

A da hoće viečni munjotvorac
Sa nebesah iztierat nas može;
Nad svim nami on bo je najjači;
Nu ti riečim mekimi ga blazni
Da bi ončas nam se smilovao.“

To veleći na noge se diže,
Miloj majci čašu dvouhatu
Potiskiva u ruke i veli:

„Svîm da tužna, trpi i prėmuči!
Da te bjenu mila majko moja
Pred očima moiem ne vidim
Bez pomoć ti premda bih želio.
Spominjem se, kad njekad te branih,
Kako on me za nogu uhvati
I baci me sa nebeskog praga.
Vazdan padah, a na zahod sunca
Jedva duhat u Lemno dostignuh;
Sgruhnuta me Sinti povriežiše.“

Posmiehnu se bieloruka Here,
U posmiehu čašu rukom prima;
A on svïem bogovim ostalim
Iz okola slatko pivo lieva
Crpajuć ga iz većega viedra.
Zapršlahu smiehom ogromnïem
Svi blaženi bogovi s Ephesta
Gledajuć ga ko’ po dvoru služi.

Tako vazdan do zahoda sunca
Blagovaše koliko im drago
Dok za hranom duša im ne sveda,
Ni za guslam preslatkoga zvuka,

Čim uz gusle Phebo pieva liepo,
A Muse mu liepo odpievaju.
Nu kad sunca svietli zrak zapàne
Idu spavat svak u kuću svoju;
Svakomu bo Ephest hromac slavni
Dom satvori mudrïem savietom.
Zevs olimpski munjotvorac tada
S jedne strane na postelju legne
I tu mi ga slatki san osvoji;
S druge strane Here zlatostòla.

THE LIBRARY OF CONGRESS

BOUND BY
HW

